

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii - Iuliana Oprea, Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Întreprinderea mixtă “Badprim” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea depusă de Întreprinderea mixtă “Badprim” societate cu răspundere limitată cu privire la recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016

c o n s t a t ă

La 31 mai 2016 ÎM “Badprim” SRL a depus în instanța de apel cerere cu privire la recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine.

În motivarea cererii a menționat că, prin hotărârea Tribunalului Arbitral din Stockholm, Suedia din 21 octombrie 2013, corectată prin acordul adițional din 16 decembrie 2013, menținută prin hotărârea Curții de Apel din districtul Svea din Stockholm, Suedia din 23 februarie 2015 s-a admis acțiunea înaintată de ÎM “Badprim” SRL, s-a obligat Guvernul Federației Ruse să achite în contul ÎM “Badprim” SRL datoria de 1904932,32 euro, onorariul, cheltuielile și dobânzile în mărime de 87021,00 euro, cheltuielile arbitrale de 186555,91 euro, cheltuielile de judecată în calea de atac în sumă de 852957 SEK (dintre care 840000 SEK cu titlu de onorariu avocaților), suma de 16858 euro constituită inclusiv din onorariul avocaților în mărime de 9310 euro, suma de 26236 dolari SUA și dobânzile pentru toate sumele de la data pronunțării hotărârii până la data efectuării plății.

Relevă că, este înregistrat în Republica Moldova, însă între statul rezident și Suedia nu există nici un acord internațional cu privire la recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine, prin urmare își întemeiază cerințele în baza art. 3 din Convenția ONU pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, semnată la New York la 10 iunie 1958.

Menționează că, la baza hotărârii arbitrale străine se află litigiul iscat ca rezultat al neexecutării de către Guvernul Federației Ruse a clauzelor contractului din 18 iulie 2007 încheiat cu ÎM “Badprim” SRL și Comisia Europeană pentru proiectarea și construcția

punctului de frontieră Mamonovo-Gzhehotki, regiunea Kaliningrad, Federația Rusă.

Invocă faptul că, Guvernul Federației Ruse nu a executat benevol hotărârea arbitrală străină și s-a adresat în mai 2015 la Arbitrajul din or. Moscova conform normelor procedurale a Federației Ruse, însă cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine nu a fost examinată, continuă să fie pe rol deși urma să fie soluționată în termen de 3 luni, din aceste motive a depus prezenta cerere pe teritoriul Republicii Moldova, loc unde debitorul deține active care pot face obiectul executării silite.

Solicită recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Tribunalului Arbitral din Stockholm, Suedia din 21 octombrie 2013, corectată prin acordul adițional din 16 decembrie 2013, menținută prin hotărârea Curții de Apel din districtul Svea din Stockholm, Suedia din 23 februarie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 s-a respins cererea depusă de ÎM “Badprim” SRL cu privire la recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Tribunalului Arbitral din Stockholm, Suedia din 21 octombrie 2013, corectată prin acordul adițional din 16 decembrie 2013, menținută prin hotărârea Curții de Apel Svea din Stockholm, Suedia din 23 februarie 2015, pe motiv că nici Curtea de Apel Chișinău și nici o altă instanță judecătorească din Republica Moldova nu este competentă să soluționeze prezenta cerere cu element de extranietate.

La data de 21 iulie 2016 ÎM “Badprim” SRL a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 solicitând admiterea recursului, casarea încheierii cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că, instanța eronat a aplicat art. 459 din Codul de procedură civilă și normele juridice conținute la capitolul IV din aceeași lege.

Afirmă că, instanța în mod eronat a invocat din oficiu excepția de necompetență internațională și consideră că există legături strânse între raportul juridic litigios și teritoriul Republicii Moldova.

Susține că, la caz, sunt întrunite condițiile art. 3 din Convenția de la New York din 1958.

Afirmă că, debitorul este un stat, care dispune de personalitate juridică specială și nu poate dispune de sediu ci doar de reprezentanță, iar Federația Rusă are pe teritoriul Republicii Moldova reprezentanță în persoana Ambasadei Federației Ruse care se află în mun. Chișinău.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Întreprinderea mixtă “Badprim” societate cu răspundere limitată urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul relevă că, recursul a fost declarat în termen avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 07 iunie 2016 în prezența recurentului (f.d. 255-257), iar cererea de recurs a fost depusă la 21 iulie 2016 (f.d. 263).

Verificînd legalitatea încheierii instanței inferioare, Colegiul constată că actul judecătoresc contestat a fost emis cu respectarea normelor pertinente speței.

Conform art. 1 din Convenția ONU pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, semnată la New York la 10 iunie 1958, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 87 din 10 iulie 1998, prezenta Convenție se aplică recunoașterii și executării sentințelor arbitrale date pe teritoriul unui alt Stat, decât acela unde se cere recunoașterea și executarea sentințelor și rezultate din diferende între persoanele fizice sau juridice. Ea se aplică, de asemenea, sentințelor arbitrale care nu sunt considerate ca sentințe naționale în Statul unde este cerută recunoașterea și executarea lor.

Potrivit art. 459 din Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente, în condițiile prezentului capitol, să soluționeze litigiile civile dintre o parte a Republicii Moldova și o parte străină sau numai dintre persoane străine. Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în judecarea pricinilor civile cu element de extraneitate se determină conform dispozițiilor cap. IV, dacă prezentul capitol nu prevede altfel. Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente să soluționeze pricini cu element de extraneitate dacă pîrîtul organizație străină are sediu sau pîrîtul cetățean străin are domiciliu în Republica Moldova. Instanța sesizată verifică din oficiu competența sa de a soluționa pricina cu element de extraneitate și, în cazul în care constată că nu este competentă nici ea și nici o altă instanță a Republicii Moldova, respinge cererea.

În conformitate cu art. 475 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în sensul prezentului capitol, o hotărîre arbitrală este considerată ca fiind străină dacă: a) este pronunțată pe teritoriul unui stat străin; sau b) este emisă pe teritoriul Republicii Moldova, dar legea aplicată procedurii arbitrale este a unui stat străin. Poate fi recunoscută și executată în Republica Moldova o hotărîre arbitrală străină emisă, în conformitate cu o convenție arbitrală, pe teritoriul unui stat străin care este parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată la New York la 10 iunie 1958, precum și o hotărîre arbitrală străină ale cărei recunoaștere și executare sînt reglementate fie prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie în baza principiului reciprocității în ceea ce privește efectele hotărîrii arbitrale străine.

Potrivit art. 475¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de recunoaștere și executare a hotărîrii arbitrale străine se prezintă curții de apel în a cărei circumscripție se află domiciliul/reședința sau sediul părții împotriva căreia este invocată hotărîrea arbitrală străină, iar în cazul în care aceasta nu are domiciliul/reședința sau sediul în Republica Moldova ori domiciliul/reședința sau sediul acesteia nu sînt cunoscute – curții de apel în a cărei circumscripție sînt situate bunurile acesteia.

Conform art. 39 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22.02.2008, recunoașterea sau executarea hotărîrii arbitrale, indiferent de țara în care a fost pronunțată, poate fi refuzată numai în următoarele cazuri prevăzute la lit. a) și b) din acest alineat. Dacă desființarea hotărîrii arbitrale străine sau suspendarea executării ei este cerută instanței competente indicate la alin. (1) lit. a), instanța competentă în fața căreia este invocată recunoașterea sau executarea hotărîrii poate, dacă va considera oportun, să amîne statuarea și, la cererea părții care solicită recunoașterea și executarea hotărîrii, poate să oblige cealaltă parte să ofere garanțiile corespunzătoare.

Colegiul relevă că, regulile cu privire la competența jurisdicțională a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în procesele civile cu element de extraneitate se conțin în Capitolul XLI din Codul de procedură civilă, iar respectarea acestora constituie premisa pentru intentarea corectă a unui proces civil de asemenea natură litigioasă. Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sunt abilitate, în condițiile Capitolului enunțat, să soluționeze litigiile civile dintre o parte a Republicii Moldova și o parte străină sau numai dintre persoane străine, aplicându-se aceleași reguli de competență.

În contextul dat, întru evitarea punerii pe rol sau reținerii spre examinare a unor acțiuni înaintate cu încălcarea competenței jurisdicționale, legiuitorul a instituit mecanisme de soluționare a incidentelor procedurale și a conferit judecătorului abilitatea exclusivă de a stabili propria competență în materia dedusă judecății grație corelării aspectelor definitorii ale pretențiilor din acțiune cu cadrul legal pertinent.

Colegiul notează că, acțiunea reclamantului vizează recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii arbitrale străine pronunțate în privința unui stat străin – Federația Rusă și nu a unei organizații/persoane juridice de drept privat resortisant a acestui stat, mai mult ca atât, potrivit materialelor dosarului rezultă că în instanța de arbitraj din Federația Rusă se află pe rol o cerere de recunoaștere și executare a aceleași hotărâri arbitrale străine în cadrul căreia recurentul își poate valorifica deplin cerințele sale, tergiversarea examinării nefiind un motiv concludent de a înainta o asemenea cerere în instanțele din Republica Moldova.

Colegiul consideră justă concluzia instanței inferioare de respingere (avînd sensul de refuz) a cererii înaintate de ÎM “Badprim” SRL or, aceasta nu se încadrează la condițiile regulilor de competență jurisdicțională, astfel, nici o instanță din Republica Moldova nu este competentă să examineze solicitări de acest gen, în caz contrar actul judecătoresc național ar afecta flagrant suveranitatea Federației Ruse încălcându-se de altfel și principiul teritorialității actului de justiție.

Sunt criticabile alegațiile recurentului precum că, intimatul are reprezentanța în mun. Chișinău, Republica Moldova și dispune pe teritoriul dat de bunuri, prin urmare Curtea de Apel Chișinău este competentă să examineze cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine or, noțiunea de reprezentanță ca entitate diplomatică (în persoana Ambasadei, Consulatului) nu trebuie confundată cu reprezentanța reglementată la art. 103 din Codul civil.

Din considerentele menționate și avînd în vedere că, argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de ÎM “Badprim” SRL și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea mixtă “Badprim” societate cu răspundere limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 în pricina civilă la cererea depusă de Întreprinderea mixtă “Badprim” societate cu răspundere limitată cu privire la recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine.

Decizia este irevocabilă de la momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan